

Slaagt België erin om respect voor de mensenrechten van LGBTI's op de agenda van de IPU te krijgen?

Tijdens de 137e IPU-Assemblee in Sint-Petersburg (14-18 oktober 2017) stelde de Belgische delegatie op initiatief van Kamerlid Sabine Lahaye-Battheu voor om op de volgende Assemblee in Genève (24-28 maart 2018) in de commissie Democratie en mensenrechten een debat te houden over het volgende onderwerp: “De rol van de parlementen om een einde te maken aan discriminatie op basis van seksuele geaardheid en om ervoor te zorgen dat de mensenrechten van LGBTI's gerespecteerd worden”.

Het onderwerp kwam in de IPU nog nooit aan bod en ligt in vele IPU-landen zeer gevoelig. Daarom stuurde de Belgische delegatie bewust niet aan op een resolutie over het thema. Zo een resolutie gaat immers ter goedkeuring naar de plenaire Assemblee en wordt een officieel standpunt van de IPU. Voorzichtigheidshalve stelde de Belgische delegatie enkel een gedachtewisseling of paneldebat in commissie voor, zonder conclusies of aan te nemen tekst.

In het bureau van de commissie, dat op basis van de suggesties van de leden aanbevelingen doet over de agenda van de volgende commissievergaderingen, stootte het Belgische voorstel op heel wat weerstand. Met enige zachte dwang van de toenmalige voorzitter van de commissie, mevr. Tshireletso uit Botswana, werd het uiteindelijk toch doorgestuurd naar de commissie, waar tot verbazing van velen niemand het woord nam om het voorstel af te wijzen, zodat het bij consensus werd goedgekeurd.

Op voorstel van Canada werd de formulering van het thema nog licht geamendeerd (toevoeging van de woorden “en genderidentiteit” achter de woorden “discriminatie op basis van seksuele geaardheid”):

De rol van de parlementen om een einde te maken aan discriminatie
op basis van seksuele geaardheid en genderidentiteit en om ervoor te zorgen
dat de mensenrechten van LGBTI's gerespecteerd worden

Tijdens de slotzitting van de Assemblee in Sint-Petersburg lieten de tegenstanders van het voorstel echter opnieuw van zich horen. Toen de voorzitter van de commissie Democratie en mensenrechten verslag uitbracht over de werkzaamheden van de commissie en onder andere ook vermeldde wat de commissie beslist had over de agenda van haar volgende vergadering, ontstond er tumult. Een aantal delegaties, vooral uit de Arabische en de Afrikaanse Groep, verwierpen het voorstel met klem en spaarden daarbij de denigrerende uitlatingen over LGBTI's en de beledigingen, onder andere aan het adres van de commissievoorzitter, niet. De toenmalige

voorzitter van de IPU, dhr. Saber Chowdhury (Bangladesh), kwam tussenbeide en wees de afgevaardigden erop dat zij als parlementsleden over alle onderwerpen, hoe moeilijk of delicaat ook, moesten kunnen spreken, en zulks in een sfeer van wederzijds respect. Gelet op de verdeeldheid over het voorstel, besliste de Assemblée niettemin om het voor verder beraad terug te sturen naar de commissie.

Tijdens de 138e Assemblée in Genève werd het eerder goedgekeurde voorstel dus opnieuw ter discussie gesteld in de commissie Democratie en mensenrechten. België kwam als indiener van het oorspronkelijke voorstel als eerste aan het woord en kon het bij monde van mevr. Lahaye-Battheu opnieuw toelichten (lees [hier](#) de tekst van haar toespraak). Daarna gaven 28 delegaties uit alle geopolitieke groepen hun mening over de vraag of de commissie een paneldebat over dit onderwerp moest houden of niet. De meningen waren verdeeld maar het debat verliep rustig en respectvol.

Om elke onduidelijkheid te vermijden stemde de commissie vervolgens bij naamafroeping van de delegaties over het voorstel (in de IPU-commissies heeft elke delegatie 1 stem). Met 31 tegen 24 stemmen werd het voorstel aanvaard.

In de Assemblée werd de beslissing van de commissie echter opnieuw in vraag gesteld. Tegenstanders van het voorstel (onder wie parlementsvoorzitster Kadaga van het parlement van Oeganda) vroegen opnieuw dat de Assemblée als hoogste orgaan van de IPU de beslissing van de commissie zou herroepen.

Senator Gryffroy nam namens de Belgische delegatie het woord en betoogde dat de commissies op grond van hun reglement bevoegd zijn om zelf hun agenda te bepalen, tenzij wat betreft de punten die de Assemblée of de Bestuursraad op hun agenda plaatsen. Aangezien dit debat niet tot een resolutie zal leiden, is de toestemming van de Assemblée om het te houden niet vereist. Andere delegaties lieten zich in dezelfde zin uit.

Door het late uur was er echter geen quorum meer in de Assemblee, waardoor die noch over de reglementaire kwestie die dhr. Gryffroy opriep, noch over de grond van de zaak een besluit kon nemen. De zaak is dus andermaal doorgeschoven naar de volgende Assemblee (14-18 oktober 2018). Zal de Assemblee, gesteld dat zij zich bevoegd acht om het punt van de agenda van de commissie te halen, daarover een stemming houden? Zal zij met andere woorden stemmen over de vraag of een welbepaalde mensenrechtenkwestie (want daarover gaat het voorstel) in haar commissie Democratie en mensenrechten thuishoort of niet?